

Winternummer *faro*

Diefstalpreventie: beter voorkomen dan ...

faro | tijdschrift over
cultureel erfgoed
Jaargang 16, nr 4, december 2023

*Kunstdiefstal (en bij uitbreiding diefstal uit collectiebeherende instellingen) is brandend actueel en confronteert erfgoedwerkers met een waaier van vragen. Vragen waarop dit dossier een antwoord biedt. Diefstal kadert in de bredere context van criminaliteit, waartoe ook roofkunst en de illegale handel in cultuurobjecten behoren. Deze editie van *faro* zoomt in op de praktische aspecten van de opsporing van kunstwerken en hoe diefstal uit collectiebeherende instellingen kan worden voorkomen. Wat gebeurt er concreet na de vaststelling van een diefstal? Wie is er betrokken? En hoe kan u de dief*

een stap voor zijn?

Diefstal van kunstwerken en erfgoed is van alle tijden. De laatste jaren en maanden lijkt de stroom spectaculaire nieuwsitems toe te nemen. Recent werden waardevolle porseleinen stukken gestolen uit het Museum für Ostasiatische Kunst in Keulen. En in het British Museum verkocht een medewerker jarenlang collectiestukken uit het depot via veilingssites. Van een *insider threat* gesproken ...

Verder in dit nummer:

- Onderzoek is essentieel, voor elk museum. Toch blijkt dat de realiteit een minder rooskleurig beeld biedt: vaak ontbreken middelen, tijd en personeel. Het Deense Statens Museum for Kunst heeft een veelbelovend en dus inspirerend model. Een gesprek met **Merete Sanderhoff**, curator & Senior Advisor Digital Practice.
- *faro* sprak met **Verne Harris**, de directeur van de Nelson Mandela Foundation en voormalig archivaris van Nelson Mandela *himself*. Hoe kijkt hij naar de maatschappelijke rol van archieven?
- Voor de rubriek **Sprekend erfgoed** zoomen we in op de vier seizoenen, te zien op een adembenemende kaart van het *Theatrum Orbis Terrarum* van Willem Janszoon Blaeu (1634).
- Als **'Radio Bart'** trekken vier blinde hosts door de zalen van het KMSKA. Onder het motto 'anders kijken, meer zien' nodigen ze er bezoekers uit om samen met hen te kijken naar een kunstwerk. Een verfrissende en succesvolle aanpak, zo blijkt.
- In augustus 2022 lanceerde ICOM de nieuwe museumdefinitie: een belangrijke graadmeter voor wat een museum is en betekent voor de maatschappij. Bamm! mist hierin **de stem van kinderen en jongeren**. En vroeg aan hen hoe een museum zou moeten of kunnen zijn.
- Voorbereidende schetsen van een beeldhouwer, repetitienota's van een theatergroep, lespraktijken aan de kunstacademie ... Naast de artistieke output brengt de kunstensector nog heel wat ander erfgoed voort. Vandaag ontbreekt het aan een integrale werking rond dit **Vlaams kunstenerfgoed**. En dat in tegenstelling tot ander erfgoed, dat wél op structurele zorg kan rekenen. Een onderzoek brengt uitdagingen en kansen in kaart.
- Wat weet u over het cultureel-erfgoedbeleid van een van de grootste landen van de EU? Sinds 1 juli 2023 is **Spanje voorzitter van de Raad van de Europese Unie**. De ideale gelegenheid dus om kennis te maken.
- In dit nummer gaan we op bezoek bij Kris Van Nechel, **tuinman bij het Museum van de Groentestreek**, 't Grom in Sint-Katelijne-Waver. Hoe ziet zijn werkplek eruit?
- Hebt u zelf ooit van **de stilte van de leeszaal** geproefd? Zal die plek er in de toekomst nog zijn, nu er volop wordt gedigitaliseerd? Of is het tijd voor iets anders? *faro* bracht medewerkers van twee koninklijke bibliotheken samen in Antwerpen en legde hun antwoorden voor aan twee Vlaamse erfgoedorganisaties: het Letterenhuis en de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience.
- Hoe vergaat het landgenoten die in de wijde wereld in de cultureel-erfgoedsector werken? **Stijn van Rossem** is hoofd Kennis en Collecties bij het Allard Pierson en onderzoeker bij de Amsterdam School of Heritage, Memory and Material Culture (Universiteit van Amsterdam).
- Villa Kérylos in Beaulieu-sur-Mer is de erfgoedplek van filosofe **Tinneke Beekman**.

U kan *faro* lezen, op verzoek. Als u graag een pdf in lage resolutie of een papieren exemplaar van *faro* ontvangt, stuurt u een e-mail met uw coördinaten terug.

“The past is a strange country, they do things differently there,” schreef de Britse novelist L.P. Hartley in *The Go-Between*.

En zo is het maar net. *faro* is het tijdschrift van FARO, het Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed en bericht over (de omgang met) wat nog overblijft van dat ‘vreemde land’: het erfgoed dat archieven, bewaarbibliotheken, documentatiecentra, erfgoedverenigingen, musea, enzovoort vandaag bewaren. En waar tal van mensen ‘iets’ mee doen: het wordt onderzocht, gerestaureerd, tentoongesteld, afgebroken, in vraag gesteld en nog veel meer. Erfgoed is ook al datgene wat u niet kunt vastpakken, letterlijk: denk maar aan tradities, vaardigheden en technieken.

faro bericht viermaal per jaar over de wereld van het cultureel erfgoed.

Praktisch

faro bestellen kan via <https://faro.be/form/abonnementen-faro> of telefonisch via 02 213 10 64. Losse nummers kosten 10 euro, een jaarabonnement (vier nummers) 40 euro. Het tijdschrift wordt ook verkocht in de betere boekhandel.

Voor meer informatie, de pdf of een papieren exemplaar, foto's en/of interviews met de auteurs kunt u terecht bij: